

Иван Вазов

Цар Борис и
идолопоклонниците

I

И разярените бояри
с велможите, що бяха там,
надъхани от жреци стари,
служители в Перунов храм,
въстанаха против Бориса
кат кръвожадни врагове.
Че той на бога покори са:
отфърли лъжовни богове.
И на народа удивлений,
уплашен, грозно развълнений,
те викаха във лудина:
„Що чакате?... Перун падна!!...
Падна великий бог без слава,
кой с гръм небето управлява
светият му кумир строшен
струп? се земна му обител
и жертвеник му осквернен.
Борис, наш цар и повелител,
Борис прегърна бог лъжлив!
Богът на врага ни зловерний.
Той на престола, горделив,
със жезъла в ръце си скверни
седи!... В нечистий му палат
да идем! И венеца злат
да му отнемем без забава.
Със неговий живот и слава
не ще ни бъде вече цар!!...
И на място му да се качи
за наш войвода, господар
друг, кой да знай да слави, тачи...
гръмник Перуна най-велик,
давач на гръм и на светлик.
Както било от прежне време,
как правили са го деди
и Крум юнакът най-големий,
кой вси врази си победи!...
Така можа щем преговори
ний яростните богове
и всички силни духове,

кои, кат виждат днес отгоре
безчестьето, що им стана,
за наказанье щат проводът
глад или мор на вас – народът,
ил друга пък злочестина!
Да се не бавим тука вече,
отстъпникът не е далече:
да идем да го оковем,
Перуну слава да дадем.
И да си подновим светиня,
безбожник що фърли във тиня!⁶⁶
От тез слова ожесточен,
на бой за вяра приглашен,
народ спусна се суеверний
противу царя новонерний!

II

От връх свой сяйний Вишеград,
на словото въртоп пръв, свят,
благочестивият владетел,
пълн с мир, със святост, с добродетел,
видя сганта със буен рев,
като обиколи двореца!...
Далеч от страх или от гнев
той коленичи пред твореца,
пред царя вишний на Сион,
кого позна пред малко он.
На него уверен с надежда
той проси помощ към врази,
пред лик светий му лей сълзи
с молба висока и гореца!
И негов чистий глас стигна
там до всесило провиденье:
видя внезапно в изстъпление,
че стаята в огън светна
и озари се от незнайно.
И как на царят Костадин,
яви се светъл кръст един,
кой греяше дотолко сяйно,
че затъмни и белий ден.
Падна там царят заслепен

и всред светлика тоз чудесен
зачу пресладък глас небесен
на ангелский подобен глас,
кой викаше във она час:
„Борисе! Ти си веч помазан
от бога! Тоз кръст теб показан
за теб ще бъде верен знак,
че ще надвиеш всякой враг!
Избра го ти, с душа приемна,
затуй ще ти е помощник
през всичката ти жизнь земна!
Не бой се! Бог теб мъченик
не иска никак да направи;
той пак те славен тъй остави
и мощен, та да просветиш
народ твой в светло християнство
на царство в цяло му пространство
и дирите да изличиш
на тма и идолопоклонство.
Пък ти ще да се наградиш
с безсмъртна слава от потомство!
Иди със кръст! Ще победиш!“
Тогава всичко в миг изчезна
и кръст, и глас, и светлина,
Борис със бодрост се вдъхна
от ангела, кой веч възлезна...
Със мирен и спокоен лик
той към прозорца се навожда,
видя народа с буен вик
рукнал без пряпорец, без вожда
отвън палатни твърдини
и техни зъбести стени;
видя, че тичат с бяг размирний
във тоя град велик, обширний
със шум, стрели и ножове
и с най-свирепи викове,
войник, търговец и чиновник,
Перуну всяк горещ поклонник;
чу как из купът подлуден
ечаха гласове всечути:
„Борис да падне тоя ден
под ударите наши люти!“

С оръженосци окръжен,
с велможи малко придружен,
кои тогаз в дворец намери,
далеч от враг да потрепери,
към главните врата тръгна
обръжен кат во време бойно!
Огън в очи му кат светна,
с глас бодър, тих, с чело спокойно,
като вдигна свой кръст свещен,
казува на другари смели:
„Бог с ангел ми яви тоз ден,
че тоз народ обезумелий,
кой ни обиколи отвърст,
ще да го покорим ний лесно
със сила тайна и чудесна
на оня, кой на тоз свят кръст
е някога за нас бил разпнат!
Бъдете мъжествени вси
в бой с царски, богови врази,
они от страх щат се прехласнат.
Напред! Отваряйте врата!“
Тогаз сганта с вик налетя
вън двора най-ожесточена
и страшен сеч се там почена,
размесен с хули, с плач и кръв!
Борис, подкрепян с ангел горен,
се бие там; всъде е пръв,
въсде е храбър, необорен!...

.....

(Следува)

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Преслав Марков

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8433>]